

Kinesiske kvinder betaler dobbelt for, at også Kina kæmper med en aldrende befolkning

Kinas hastigt voksende ældre-befolkning får pensionsudgifterne til at eksplodere, også selv om pensionerne er så lave, at man ikke kan leve for dem. Det rammer især de ældre kvinder

I 2050 forventes 47 procent af den samlede befolkning i Kina at være over 60 år.

Debatindlæg skrevet af Yi Fuxian i Information, den 21. oktober 2024

I september hævede Kinas regering omsider den obligatoriske pensionsalder fra 60 til 63 år for mænd, fra 55 til 58 år for kvinder i funktionærstillinger og fra 50 til 55 år for kvinder i arbejderstillinger. Ændringerne indføres over 15 år og skal afbøde effekterne fra den hurtige aldring af

Kinas befolkning og den lige så hurtige udhuling af det nationale pensionsbudget.

Reformen var længe ventet. Ulykkeligvis sparker den kun en politisk tidsindstillet bombe længere ned ad vejen.

Før den seneste justering var Kinas pensionsalder en af verdens laveste. Den blev fastsat i 1955, da landets gennemsnitsalder var på 21 år, og kun syv procent af befolkningen var over 60. Men blev fastholdt, selv da Kina i 1980 indførte sin etbarnspolitik.

I tyve år har jeg advaret imod Kinas truende aldringskrise – i 2004 beskrev jeg den i min artikel »Hvem har råd til at tage sig af Kinas ældre?« i China Economic Weekly – men blandt Kinas ledere har den traditionelle frygt for overbefolkning længe domineret. I 2012 advarede statsdemografer om, at gav man alle par lov til at få to børn, var der risiko for at presse fertilitetsraten over 4,4 børn pr. kvinde.

Historisk frygt for overbefolkning

Da Kina i 2016 gik over til tobarnspolitik, anslog prognoser, at fertilitetsraten ville toppe med 2,09 i 2018, men så falde til 1,75 i 2023 og 1,72 i 2050. Trods disse tilforladelige fremskrivninger nøjedes Kina i 2021 med at indføre en trebarnspolitik, stadig bange for, at en fuld afskaffelse af befolkningskontrol vil føre til et babyboom som i 1950'erne.

Selv ifølge regeringens sandsynligvis overdrevne tal var Kinas fertilitetsrate i 2018 på kun 1,5 fødsler pr. kvinde, langt under de officielle prognoser. I 2023 var den nede på 1,0, i nogle provinser på 0,6.

Samtidig steg Kinas forventede levealder fra 47 år i 1955 til 79 år i 2022. Antallet af kinesere på 60 år eller derover er vokset fra 72 millioner i 1980 til 282 millioner i dag – 21 procent af den samlede befolkning. Tallet forventes at nå 475 millioner – eller 47 procent af den samlede befolkning – i 2050.

Intet under, at Kinas pensionsudgifter er steget fra så lidt som 1,5 procent af husholdningernes disponible indkomst i 1990 til 12 procent i 2022. I dag kæmper op imod en tredjedel af Kinas provinser med pensionsunderskud. Da den nationale

pensionsfond forventes at løbe tør for penge i 2035, tegner de finanspolitiske udsigter dystre.

flere børn, men også har dømt mange til en alderdom i fattigdom og usikkerhed.

Socialt skævvredet system

Kinas pensionssystem er uretfærdigt. I 2022 var 21 millioner af landets 301 millioner pensionister statsansatte, 115 millioner virksomhedsansatte, og de sidste 165 millioner primært ældre i landdistrikterne. Første gruppe fik en månedlig gennemsnitspension på 6.200 kr., den anden på 3.200 kr. og den tredje på 200 kr. Da deres enlige barn ikke kan forsørge dem, vil mange ældre i landdistrikter være afhængige af offentlig hjælp.

Jeg skønner, at Kina vil få svært ved at stabilisere sin fertilitetsrate på bare 0,8. Efterhånden som arbejdsstyrken bliver ældre og mindre, vil den økonomiske vækst aftage og reducere statens indtægter, mens en voksende ældrebefolkning vil øge pensionsomkostningerne.

Med for få arbejdere til at understøtte dette system kan ingen politiske manøvrer eller nok så kreativ bogføring afværge pensionskrisen. I 1980 havde Kina 11 arbejdere i alderen 20-64 år for hver person på 65 år eller derover. Det forhold er siden faldet til 4,3 i dag og forventes at falde til 1,5 i 2050.

Til sammenligning er det tilsvarende forhold i USA faldet fra 5,2 i 1980 til 3,2 i dag og forventes at nå 2,4 i 2050. På grund af disse demografiske udfordringer har Kina ikke andet valg end vedblivende at hæve pensionsalderen, hvilket kan udløse civil uro og politisk ustabilitet.

Kvinder bærer uforholdsmæssigt store omkostninger ved lave fertilitetsrater og aldrende befolkninger, fordi de lever længere end mænd, men oplever flere helbredsproblemer. Med pensioner, der er for små til at dække deres basale behov, er mange ældre kvinder tvunget til at fortsætte med at arbejde langt efter pensionsalderen.

Dette ses allerede i Japan, hvor beskæftigelsesfrekvensen for kvinder 60-64, 65-69 og 70-74 er steget fra henholdsvis 38, 23 og 14 procent i 2003 til 64, 43 og 26 procent i 2023. Men det vil slå endnu hårdere igennem i Kina, hvor den katastrofale etbarnspolitik ikke kun fratog kvinder retten til at få